

Denticollis rubens

Röd ögonknäppare

Skalbaggar, Knäppare och halvknäppare

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Starkt hotad (EN)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Elateridae (knäppare), **Släkte:** *Denticollis*, **Art:** *Denticollis rubens* - röd ögonknäppare Piller & Mitterpacher, 1783 **Synonymer:**

Kännetecken

En vackert röd, 11–16 mm lång skalbagge vars antenner är påfallande långa och hos hanen tydligt kamformade. Täckvingarna är försedda med tydliga, längsgående lister.

Utbredning och status

Känd från Skåne, Blekinge, Halland och Småland. Närmast i Norge och Danmark, i Estland och Lettland. Världsutbredningen sträcker sig från Mellaneuropa österut till Kaukasus.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i lös vitrötad ved i gamla stubbar och stammar av bok med lös ved, främst i bokbestånd med ett rikt inslag av grov, död ved i form av stubbar och lågor. I andra länder är arten även påträffad i al och andra lövträd. Larven livnär sig till viss del som rovdjur på diverse andra insektslarver som lever i denna miljö och har en utvecklingstid som sträcker sig över ett par år. Förpuppningen sker i veden i maj, och den fullbildade skalbaggen visar sig framme redan i slutet av maj eller början av juni, då den ofta sitter på blad, främst av ormbunkar, i små gläntor i skogen.

Hot

Arten tycks i Sverige vara helt knuten till några få mycket gamla bokbestånd med ett rikt inslag av grov, död ved i form av stubbar och lågor. Den har tydligen redan försvunnit från några av sina gamla lokaler. Dess framtida överlevnad är förmodligen endast tryggad inom den blivande nationalpark, där Skärälidsravinen kommer att ingå. På övriga lokaler är risken stor för att arten försvinner p.g.a. kontinuitetsbrott i födotillgången, främst orsakade av att områdena är så små till arealen att lämpligt utvecklingssubstrat inte hinner nybildas i tillräcklig utsträckning.

Åtgärder

För att behålla denna och andra arter som är beroende av död bokved behöver flera gamla bokbestånd avsättas som reservat. För just denna art är detta aktuellt i Maltesholmstrakten, där den fortfarande finns kvar inom ett par närbelägna områden. Man bör generellt spara enstaka äldre bokar då skärbestånd avvecklas och låta dessa träd få växa in som naturvårdsträd i det nya beståndet.

Naturvård

Åtgärdsprogram: Fastställt

Litteratur

- Baranowski, R. 1979. Intressanta skalbaggsfynd 4. *Ent. Tidskr.* 100: 77.
- Baranowski, R. 1982. Intressanta skalbaggsfynd 6. *Ent. Tidskr.* 103: 133.
- Horion, A. 1953. *Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer III*: München. pp 307–308.
- Leiler, T.-E. 1961. Anteckningar om svenska coleopterers utbredning och levnadssätt. *Opusc. Ent.* 26: 203.
- Martin, O. 1989. Smaeldere (*Coleoptera, Elateridae*) fra gammel løvskog i Danmark. *Entom. Meddel.* 57, H.1–2.
- Nilsson, S. G. & Baranowski, R. 1997. Förändringar i utbredningen av sydliga vedknäppare. *Ent. Tidskr.* 118: 78–79.
- Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl.* XVI: 247.

Författare

Bengt Ehnström 1999. © ArtDatabanken, SLU 2006.